

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 ună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhia:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.,
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Plocești

Noul prim-ministru.

Széll Kálmán, plenipotențiarul Coroanei în tratările de pace cari s'au urmat între guvernul maghiar și opoziția din dietă, a fost chemat la Viena, și după o lungă audiență acordată ieri din partea Monarhului, a fost însărcinat cu formarea noului cabinet maghiar.

Noul ministru-president maghiar e deci **Széll Kálmán**.

Evident, că însărcinarea lui **Széll** cu compunerea noului cabinet maghiar s'a întâmplat în contra dorinței baronului **Bánffy** și a partidului său. Pentru-că **Bánffy** a recomandat Coroanei pe **Féjerváry** de succesor.

Mai avea apoi fostul prim-ministru maghiar și o altă rază de speranță; anume, că Monarhul îi va lua demisia simplă la cunoștință, dar 'i-o va primi, ci-l va însărcina tot pe el cu conducerea agendelor, firește, în mod provisor, până la luarea unei deciziuni finale.

Bánffy s'a înșelat însă în toate așteptările sale, pentru-că demisia 'i-s'a primit fără esitare și fără nici o — *părere de rău*, ear' de succesor 'i-s'a dat, nu acela pe care-l dorea el, ci acela în contra căruia începuse cu intrigile pe la curtea din Viena, adică — **Széll Kálmán**.

Cu acest act preafalt criza maghiară ar fi deocamdată aplanată. **Széll** e omul în care se concentrează încrederea, nu numai a partidului dela putere, ci și a oamenilor din opoziție. Compromisul va fi legat acum cu siguranță, ear' mașineria parlamentară va pute funcționa de nou.

Câtă vreme? E altă întrebare, al cărei răspuns atîrnă dela ținuta ce o va avea noul guvern.

Pe noi, natural, că schimbarea de persoane, făcută în conducerea de stat, ne lasă nemulțumit. N'am pierdut și nu câștigăm nimic. Raporturile rămân aceleași: o clasă de oameni cu drepturi de stăpânitori, și o masă mare de oameni cu datorința de a fi stăpâniți.

Privilegiați și — *proscriși!*

Oamenii sei, așteaptă de altcundă multe lucruri dela **Széll**, noul prim-ministru maghiar.

Așteaptă se facă fuziunea cu apoyaștii, ear' prin întărirea aceasta, cu elemente mai bune, se introducă alte moravuri în partidul guvernamental.

Așteaptă se rupă cu sistemul vechiu de protecție, căpătuală și persecutare, și se introducă în țară adevărata domnia de legi.

Așteaptă se ducă o politică în spiritul lui **Deák Ferencz**, fiind el urmașul politicii înțeleptului patriei.

Tate acestea le așteaptă Maghiarii dela **Széll**, și se poate că nu se vor înșela în așteptările lor.

„I ne vom înșela însă nici noi în ale noastre așteptări, pentru-că noi nu așteptăm nimic, dar' absolut nimic dela noul guvern maghiar.”

La merge și el pe căile antecesorelor; va trimbița și el „unitatea de stat” și „legea de stat maghiară” și va persecuta și el naționalitățile nemaghiare, întocmai ca celelalte guverne, trecute.

Pe aceea, și ținuta noastră, față de noul guvern, va fi aceeași din trecut: **curtă observatorică**.

I vom urmări faptele și 'i vom înregistra fără urmăle. Pentru-că s'a schimbat *Irma*, dar' prăvălia a rămas aceeași. S'a acordat moratoriu, pentru a se evita falimentul, — dar' pasivele au rămas, și pasivele vor duce totuși la faliment.

Așteptăm falimentul!

Sibiu, 21 Februarie n.

Alegere anulată. Din **Orăștie** ni se scrie, că în contra alegerii de reprezentanți pentru consiliul comunal de acolo, alegere efectuată la finea anului recut, s'a dat protest din partea **Românilor**, care luat fiind în censură ca „afiat a fi motivat, și în consecință, alegerea protestată a fost anulată.”

Se va escrie alegere nouă.

Spre democrație. Nu este stat, în care se se fi pus atâta greutate pe folosirea corectă a „titulaturilor” ca în Austria. Dar' acum s'a isprăvit cu titlaturile și acolo. Din Viena se anunță anume, că ministrul-președinte austriac, contele **Thun**, a dat ordinațiune, prin care introduce democratismul în lumea „**Exzellențelor**” și „**Ilustrităților**”. El dispune ca în viitor să se omită orice titlatură, începând dela „**Exzellență**” și până la „**Stimat**”; deasemenea să se lase afară expresiunile „**umilit**” și „**prețuit**” (d. e. „**prețuita d-voastră scrisoare**” etc. precum și expresiunea „**gata spre servitiu**”. Titlatura se va face în viitor: „**astfel: Domnului Locțiitor c. r.**”

„Domnului ministru c. r.” etc. La încheierea scrisorilor oficiale s'au să lăsa afară obiceiurile cuvinte de curtoisie: „**Primește**” etc. Ordinațiuni de acest sens au dat și ceilalți miniștri. Despre inovațiunea introdusă au fost încunoscute ministeriile comune, precum și celelalte oficii centrale.

Oare trece-va inovația și la noi, în Ungaria, unde „**titlaturile**” s'au înprumutate din Austria?

Recrutarea s'a amînat. **Recrutarea**, care era să se înceapă la 1 Martie pretutindenea în țară, s'a amînat pe timp nedeterminat. Consiliul de miniștri a aflat că totuși ar fi lucrul prea riscat să înroleze recruți fără a avea lege votată, care să 'i acorde acest drept. În consecință, ministrul de honvezi a dat ordinațiune, în înțelesul căreia recrutarea e amînată până la altă dispoziție ulterioară.

Acesta a fost ultimul act al fostului guvern unguresc. „**L-a comis**” și „**și-a dat**” — demisia.

Întărirea Metropolitului.

Dorința bisericii gr.-or. române din Transilvania, Ungaria și Bănat s'a împlinit.

Votul congresului național-bisericesc din Sibiu a fost respectat și sancționat.

Maiestatea Sa, Împăratul și Regele Francisc Iosif I s'a îndurat pentru grațios a întări alegerea de Metropolit efectuată în 31 Decembrie n. anul trecut, în Sibiu, și a subscris actul, prin care P. S. S. Episcopul Aradului **Ioan Mețianu**, este instituit în scaunul vacant de Arhiepiscop și Metropolit al Rumânilor gr.-or. din Transilvania, Ungaria și Bănat.

Actul prea înalt va fi publicat astăzi în foaia oficială din Budapesta.

Biserica gr.-or. română are deci zile de bucurie, și cu plăcere ne facem interpretii acestei bucurii.

Biserica greco-orientală română are zile de sărbătoare, și cu bucurie luăm parte la ele, pentru-că sărbători românești sînt.

Cerul se dee tot zile de bucurie și de sărbătoare bisericilor noastre, căci zile grele au avut.

cusem câteva săptămîni ușuratic în Florența. Am duelt cu vicelanul conte Raffo și nenorocitul meu contrar prin anumite împrejurări se făcuse ridicol de tot în acest duel. Toate acestea n'au rămas secret pentru Iuliana. Și ea suferea, mîndră, în tăcere.

Ne-am clarificat numai prin câteva cuvinte. Nu 'i-am spus nici o unică minciună; eram de credință, că prin sinceritatea mea îmi voi micșora păcatul în fața acestei ființe scumpe, nobilă, a cărei înțelepciune o cunoșteam prea bine.

Știam că îmi recunoștea superioritatea de spirit și că traiul meu destrăbălat 'mi-l scusa în parte cu acele teorii orbitoare, pe cari adese-ori le desvoltam în prezența ei, în dauna moralei de toate zilele, căreia la aparență li-se atașează ca aderentă cea mai mare parte a omenirii. Conștiința sigură, că ea nu judecă asupra mea cum ar judeca bunăoară asupra altui om de toate zilele, îmi ușura povara păcatelor mele.

„Și ea recunoaște deci — cugetam eu — că eu fiindcă sînt altfel decât ceilalți și alte fiindcă 'mi vederile despre viață, pot să mă subtrag de sub acele datorințe, pe cari acei ceilalți voiesc să 'mi le octoeze; că sînt în drept a despecta părerile altora și a trăi așa precum firea mea poștește.”

În adevăr încet-încet, cu consimțământul Iulianei, din om infidelitate în alta, 'mi-am recăstigat vechea libertate, fără lingusii, fără prețexți și minciuni josnice. Pe cînd alții își frământau mințile să aștepte prețexți, născuți de minți era îndreptată totdeauna într'acolo, ca

Tinerimea

— și facă datoria!

Cluj, Febr. 1899.

Condamnarea repentină și aspră a celor șeptesprezece tineri din Oradea, a provocat de sigur mare indignare și revoltă generală în sinul tinerimei noastre universitare. E și prea brutal și prea semnificativ acest nou act de teroare, al cărui intim nex causal cu afacerea Bolcaș se ridică peste orice îndoială.

Se vede, că Excelența Sa ne-excelențului fost ministru Wlassics finea cu orice preț se pună la probă *sentimentul de datorie națională* al tinerimei noastre universitare.

Vorba e de o probă de foc, o recunoaștem. Dar' strășnicia bașbozuească a dlui Wlassics, ascunsă acum sub „*atila*” ignotului și ignoranțului rector Bozóky dela Oradea, — nu poate stîrni spaimă, ci numai îndărăjire în sinul unor tineri cari se înarmează culturalicește și moralicește pentru scoaterea din robie a neamului lor.

În urmare, campania de teroare întreprinsă de Wlassics și subalternii sei, în nădejdea absurdă de a înghinția tinerimea universitară română din patrie, este un joc pe cât de nenorocit, pe atât de primejdios, nu pentru noi, ci tocmai pentru dușmanii nostri.

S'a documentat de atâtea mii și mii de ori, că acțiunile violente, turbate, năpraznice, provoacă totdeauna reacțiuni de același timbru, dacă cei loviți și prigoniți sînt oameni bravi, cari știu că li-se face o nedreptate strigătoare când li-se cere să se umilească și să tacă, ascunși în noroiul lașității.

Nu se poate presupune, că tinerimea noastră universitară n'ar căde în domeniul bravilor. De aceea sîntem siguri că infama și imorala campanie ce s'a declarat și se menține de cătră omnipotenții maghiari față cu tinerimea noastră universitară, va duce inevitabil la rezultatul, că se va dovedi strălucit puterea de energie a tinerimei române.

Așa trebuie să se întempele, căci de s'ar întempla altfel, ar urma să desperăm de viitorul neamului nostru.

Deja sfîrșitul revoltător al afacerii Bolcaș era suficient ca să indice la necesitatea categorică a unei protestări demne din partea tinerimei noastre în contra teroarei maghiare.

Acum, după-ce șeptesprezece universitari români cari au dat expresie acestei protestări, sînt și ei loviți fără de milă, este un motiv mai mult — și motivul suprem, că *tinerimea noastră se se pronunțe*, nu separat, ci în cea mai strînsă solidaritate. Să oferim voinecosului domn Wlassics, acum urmașului său, ocazia ferocității de-a nu mai pedepsi unul sau șeptesprezece tineri, ceea-ce 'i prea puțin pentru atotputernicia ungurească. Poftescă și condamn pe toți universitarii români din patrie, *facă sute de victime*, — și atunci vom vedea ce va fi!

S'a aruncat tinerimei noastre universitare mînușă, datoria tinerimei e s'o ridice și să dea luptă, făcînd, cu demnitate și cu energie.

La cas contrar, când s'ar produce nenorocirea ca tinerimea să tacă, — ar fi o rușine ne mai pomenită pentru noi și o victorie neașteptată a șovinismului maghiar.

S'ar prezenta atunci o situație extrem de desolată în sinul viitorilor luptători ai neamului nostru, o situație care ar servi dușmanilor succese mari.

Cu servul cuvînt 's'ar zice teroriștii maghiari, că bine s'a făcut când s'a inaugurat campania sîlbatică dela Oradea și dela Pesta. Și cu dispreț ar vesti ei lumei, că față cu niște lași e destul să bați din picior, pentru-ca să le tai pofta și de a mai crăcni, dar' mi-te de a protesta.

Ear' preinții nostri, neamul nostru întreg, ar trebui să-și ascundă obrazul de rușine, că după Bolcaș nu s'au găsit decât șeptesprezece tineri bravi, ear' după aceștia — nici unul.

Nici unul? Dar' e imposibil! Toți, dar' absolut toți tinerii nostri universitari trebuie să se ridice acum și să-și facă datoria. Acțiunea va fi cu atât mai sigură pentru noi, căci nu te poți lupta cu un ostaș brav ca și cu sute de ostași toți bravi. Și mai ales nu te poți lupta, când tu ești bașbozue, ear' cei atacați sînt... *europeni!*

Îndrăzneala teroriștilor maghiari „*pedagogici*” de a încerca să comită serii de infamii la adresa tinerimei noastre universitare, nu poate avea ca sfîrșit decât o ripostare puternică a tinerimei, pe care au provocat-o la luptă, în gândul nebun că — nu poate lupta.

La luptă deci, tineri români. Dacă șovinismul maghiar își continuă orgia, tinerimea română se-și facă datoria!

Spada.

FOIȚA „TRIBUNEI”

Criminalul nevinovat.

— Roman —

de

Gabrielle D'Annunzio.

Să mă prezint înaintea legii și să grăiesc astfel: „Am comis crimă. Sărmana ființă nu ar fi acum moartă, dacă eu nu aș fi ucis-o. Cu premeditare am comis omorul, și cu deplină, curată conștiință, cu minte absolut întreagă 'l-am săvîrșit. După aceea am trăit mai departe în casa mea împreună cu secretul meu, un întreg an de zile, până în ziua de azi. Astăzi e tocmă anul. Acum mă predau vouă. Ascultați-mă. Judecați asupra-mi.”

Pot eu să stau înaintea tribunalului, pot eu să vorbesc astfel? Cu înștiințarea omenească nu-mi bat capul. Nici un tribunal din lume nu poate judeca asupra-mi în măsură de ajuns.

Și totuși trebuie să mă acuz pe mine însumi, trebuie totuși să mă spovedesc. Trebuie să tradez oare-cuiva secretul meu.

Cui?

I.

Eată prima-mi amintire:

Era în luna Aprilie. Eu, Iuliana și cele două copile ale noastre: Maria și Natalia, ne aflam de câteva zile

la țară, în casa mamei mele; într-o masă și veche villă sătenească, numită La Badiola. Acolo voiam să petrecem sărbătorile Paștilor. Eram în al șaptelea an al căsătoriei noastre.

Și trei ani trecuseră, de când sărbătorim o altă sărbătoare de Paști, adevărată sărbătoare a iertării, păcii și dragostei. O sărbătorăm în villa aceea ca și — albă și solitară, înotînd în parcul de smeură — așa de mult semăna mi se mînaștrii. Fetita mea cea mai mică, Natalia, pe care nu de mult o sceseră din scutece, ca pe o floare din pâlul ei, făcea atunci primele încercări de umblat; și Iuliana era fată de mine cu cea mai mare afecțiune, deși zîmbetul îi era încălțat tot melancolic.

Mă reintorsesem la ea după prima-mi necredință păcătoasă, smerit și pocăit. Mă-mă-mea, care nu știa nimic despre cele întemplate, așezase la căpătulul capului nostru o ramură de oliv și umpluse de nou cu apă sfințită căldărușă de argint, ce atîrna pe perete.

Acum însă, după trei ani, cât de altfel era totul! Între mine și Iuliana se întemplase ruptura definitivă, ireparabilă. Eram tot mai mult nedrept față de ea. O chinuiam în cel mai crud mod; fără nici o considerație și fără nici o rezervă mă lăsam condus numai de dorul de distracție, de beția pasiunilor mele, de cupiditatea spiritului meu corupt.

Eram ibovnicul alor două amice intime ale ei; eu Teresia Raffo petre-

la țară, în casa mamei mele; într-o masă și veche villă sătenească, numită La Badiola. Acolo voiam să petrecem sărbătorile Paștilor. Eram în al șaptelea an al căsătoriei noastre.

Și trei ani trecuseră, de când sărbătorim o altă sărbătoare de Paști, adevărată sărbătoare a iertării, păcii și dragostei. O sărbătorăm în villa aceea ca și — albă și solitară, înotînd în parcul de smeură — așa de mult semăna mi se mînaștrii. Fetita mea cea mai mică, Natalia, pe care nu de mult o sceseră din scutece, ca pe o floare din pâlul ei, făcea atunci primele încercări de umblat; și Iuliana era fată de mine cu cea mai mare afecțiune, deși zîmbetul îi era încălțat tot melancolic.

Mă reintorsesem la ea după prima-mi necredință păcătoasă, smerit și pocăit. Mă-mă-mea, care nu știa nimic despre cele întemplate, așezase la căpătulul capului nostru o ramură de oliv și umpluse de nou cu apă sfințită căldărușă de argint, ce atîrna pe perete.

Acum însă, după trei ani, cât de altfel era totul! Între mine și Iuliana se întemplase ruptura definitivă, ireparabilă. Eram tot mai mult nedrept față de ea. O chinuiam în cel mai crud mod; fără nici o considerație și fără nici o rezervă mă lăsam condus numai de dorul de distracție, de beția pasiunilor mele, de cupiditatea spiritului meu corupt.

Eram ibovnicul alor două amice intime ale ei; eu Teresia Raffo petre-

la țară, în casa mamei mele; într-o masă și veche villă sătenească, numită La Badiola. Acolo voiam să petrecem sărbătorile Paștilor. Eram în al șaptelea an al căsătoriei noastre.

Și trei ani trecuseră, de când sărbătorim o altă sărbătoare de Paști, adevărată sărbătoare a iertării, păcii și dragostei. O sărbătorăm în villa aceea ca și — albă și solitară, înotînd în parcul de smeură — așa de mult semăna mi se mînaștrii. Fetita mea cea mai mică, Natalia, pe care nu de mult o sceseră din scutece, ca pe o floare din pâlul ei, făcea atunci primele încercări de umblat; și Iuliana era fată de mine cu cea mai mare afecțiune, deși zîmbetul îi era încălțat tot melancolic.

Mă reintorsesem la ea după prima-mi necredință păcătoasă, smerit și pocăit. Mă-mă-mea, care nu știa nimic despre cele întemplate, așezase la căpătulul capului nostru o ramură de oliv și umpluse de nou cu apă sfințită căldărușă de argint, ce atîrna pe perete.

Acum însă, după trei ani, cât de altfel era totul! Între mine și Iuliana se întemplase ruptura definitivă, ireparabilă. Eram tot mai mult nedrept față de ea. O chinuiam în cel mai crud mod; fără nici o considerație și fără nici o rezervă mă lăsam condus numai de dorul de distracție, de beția pasiunilor mele, de cupiditatea spiritului meu corupt.

Eram ibovnicul alor două amice intime ale ei; eu Teresia Raffo petre-

Relațiunile noastre nouă, frățești, nu mai mult de bărbat și soție, se basau în adevăr pe o supozițiune: pe absoluta renunțare a sori. „Mi-am recăstigat completa libertate, puteam să caut toate acele iritațiuni sensuale, pe care nervii mei le pretindeau, ori-ce oră — care 'mi-se părea binevenită — puteam să o consacrez amantei mele, în afară de casa mea puteam să urmez o viață destrăbălată, tainică tuturor, după aceea mă puteam reintoarce acasă și 'mi aflam acolo sora, care mă aștepta, și mi puneam deja odaia în cea mai mare ordine și mă îngrija. Nu-mi era deci situația deamă de invidiat?”

Totuși nu mă puteam scăpa de îndoiala, care-mi neliniștea une-ori sufletul. De ce 'mi-a rămas Iuliana gata de jertfă în mod așa demn de admirat? Ea trebuie că iubește cu amor omnipotent și dacă iubește și dacă totuși poate să-și mi fie numai soră, trebuie că în inima ei se ascunde desperare de moarte. Sau nu e nebun oare un om ca acela, care pe această femeie așa, de dureros zimbatoare, așa de sinceră, așa de eroică, o jertfește altor pasiuni păcătoase și vane? Îmi aduc aminte (și 'mi mir de decadența mea de pe atunci), imi aduc aminte, că dintre argumentele „cui mă consolam atunci, acesta era cel mai tare: „din povara suferințelor îndurate se formează mărimea morală”; a fost deci necesar, ca dînsa, pentru a pute fi eroină, să sufere suferințe pe care eu 'l-le-am cauzat. (Va urma).

Din Francia.

Despre noul president.

Noul president *Loubet* are un frumusețea politic și este un sincer și desinteresat republican. Încât se știe programul lui nu va fi numai împăcirea partidelor republicane, ci și consolidarea instituțiilor republicane, de oare-ce el a zis odată, că esența Republicii franceze nu o compune atât forma republicană de guvernament, cât mai mult *totalitatea instituțiilor revoluționare franceze*.

În odiosul proces Dreyfus, *Loubet* este de părere să se facă lumină, care numai prin o revizuire a procesului se poate. El e deci revisionist, dacă cumva nu-și va schimba atitudinea în calitate de president.

De aceea antirevisioniștii sunt înfuriți de alegerea lui *Loubet* și ziarele lor, cum e *Echo de Paris*, *Gaulois* etc. îl atacă în chipul cel mai vehement, scriind între altele, că a fost ales de către aceia, cari apără pe Dreyfus, apoi zic, că e de capacitate mediocră etc.

Ziarele revisioniste, cum e *Matin*, *Aurore* și *Radical* susțin că alegerea lui *Loubet* e curat republicană și el reprezintă voința națiunii. Cele două din urmă laudă în special onorabilitatea lui *Loubet*, atât în viața privată, cât și în cea politică.

Rușii despre răposatul president.

Faptul cel mai însemnat a lui *Faure*, ca president, a fost încheierea alianței cu Rusia. De aceea la Ruși răposatul president s'a bucurat de vii simpatii, cari acum se manifestă și în presa rusească. Astfel *Journal de St. Petersburg* scriind despre cazul trist, laudă meritele lui *Faure* pentru patrie și amintind despre vizita lui la curtea țarului, își încheie astfel articolul: »Rusia se alătură din inimă la doliul Francei și va păstra neuitată memoria răposatului, care a fost un mare patriot».

Novoje Vremia scrie, că Rusia s'a dată a vedea în *Faure* personificarea acelor sentimente prietenești, cari leagă împreună aceste două popoare. »Ori-ce ar aduce viitorul — adaugă ziarul — în Rusia va dăinui convingerea, că memoria soartei este, ca ea se meargă mână în mână cu Francia».

Asemenea scriu în cuvinte călduroase *Novosti* și celelalte ziare.

Prigonirile mele.

Reamintiri de

Lucian Bolcaș.

(Urmare).

Fiind întrebat, dacă doresc să mai spun ceva, am răspuns, că nu. După asta *Sipos* a declarat că procurându-și toate informațiile, comisiunea investigatoare va prezenta corpului profesoral procesul verbal al investigațiunii.

Magyary a început să scrie procesul verbal. *Molnár* m'a invitat să-mi iau o carte, să cetesc, până-ce va fi gata procesul verbal și voi pute să-l semnez. Am aflat un studiu de statistică. Cum eram indispus, nu aveam poftă să-l cetesc. *Sipos* eșea tot mereu în curte, să-și îndemne pe juriști unguri, ca să fie în pace. De câte-ori eșea, îl primiau cu urale. M'am dus la fereastră. Strada era plină de turbulenți.

— Îmi fac prea multă cinste, — am zis odată, când se auziau de afară strigăte prelungite.

— Puteai să te cruți de aceasta, — mi-a răspuns *Molnár*.

— Eu învinuesc presa maghiară, care a făcut din lucru bagatel atâta agitație.

Sgomotul de afară nu se contenia. Începea să fie întunec. Magyary era încă numai la începutul procesului verbal și era nervos. S'au sfătuit să-l facă acasă și se venim mâne la 8 ore dimineața pentru subscriere.

Nu vreau să previn sentența corpului profesoral, dar' declar, că din parte-mi sunt liniștit și împăcat după informațiunile câștigate. — mi-a zis *Molnár* înainte de a eși.

Sipos a adaus:

În ori-ce cas ar fi bine pentru domolierea spiritelor agitate, ca d-ta să publici încă în ziarele de mâne o declarație liniștitoare, că textul reproduș din vorbirea d-tale e greșit și că *regreți întreg casul*.

— Această declarație ar însemna, că într'adevăr aș fi făcut ceva regretabil. Asta nu o recunosc. Dar' fiindcă doresc și eu, să nu se continue această agitație, sunt gata să dau o declarație, că pasajul, ce ziarele maghiare au publicat din vorbirea mea e fals și că textul corect se poate căeți în numărul 258 al *Tribunei*. Mai multe nu pot să declar.

Profesorii s'au arătat mulțumiți cu atâta. Și după asta am eșit între urări la adresa profesorilor și strigăte de ură la adresa mea. Când m'am despărțit de profesori la poarta academiei, juriștii unguri au început să arunce cu ouă. *George Novacovici* mi-a venit înainte și m'a luat în brațe. Așa am intrat în locuința lui *Augustin Mircea* și a lui *Iustin Marșieu* în fața academiei, unde așteptau colegii români.

Ungurii se vor fi aflat păcăliți. Vor fi socotiți, că voiu apuca străzile de-alungul și se vor lua după mine. Ar fi fost poate un convoiu interesant. După-ce au cântat un imn cu capetele descoperite, au pornit în grup — cum erau — spre strada principală, urmați de tot publicul ce era adunat pe stradă și de poliștii, ce au fost de față.

Mai nainte de a ne despărți ne-am înțeles, ca după cină să se scrie rapoarte la ziare: la *Gazeta Transilvaniei*, la *Tribuna* și la *Tribuna Poporului*. După cină ne-am și întrunit la *Mircea* și *Marșieu* în acest scop.

(Va urma).

Din Bănat.

»Tribuna Poporului« — și morală publică.

Timișoara, 12 Februarie 1899.

»Cei-ce luptă numai (!) pentru cauza națională; prea bine cunoscătorii muncitorilor desinteresați (!) și creditori maritimoi (!) ai săracului nostru public cetitor; moralizatorii altora și prea optimiștii, ca să nu zicem hipocriții notorii față de ale lor inimi și fapte întunecate, oamenii »cari Doamne păzește! nu fac negoț cu cauza neamului românesc, nici nu despoaie nici măcar pe stăpânul lor M... (?) au dat nouă și repetată probă despre sentimentul lor de dreptate și de morală publică.

Un intrigant din creștet până în tâlpi, un om-neom cunoscut de toți căi au nefericirea de a-și ști viața și ne-grele-i fapte, soț de principii cu cei din Arad, vine în nrul 11 al »Tribunei Poporului« din 16/28 Ianuarie a. c., — număr de Duminecă, — și insultă corporațiunile bisericești de aici, batjocorește autoritățile noastre, — și în scopul »luminării, cum zice *Tribuna Poporului*, și a fericirii sormanului nostru popor, i-se publică întreaga scovardă.

Subscrișul comitet parochial din *Timișoara-Fabric*, luând știre despre corespondența publicată în potrivitele coloane ale »Tribunei Poporului«, numai decât întrunindu-se a compus răspunsul seu basat pe purul adevăr, și încă la 20 Ianuarie (1 Februarie) a. c., recomandat l'a expedit la redacția *Tribunei Poporului*, în așteptarea, că doar' cel puțin față de o corporațiune bisericească, binevoitorii (?) neamului și ai bisericii noastre — cum se laudă ei a fi — vor purcede după principiul »audiatur et altera pars;« și aceasta cu atât mai virtos, cu cât răspunsul nostru iscalit este de noi, singuratici membri ai comitetului parochial, n'am cerut deci ca de sub tuță să ni-l primească și publice.

Convinși eram noi, că pe cei cu firma *Tribunei Poporului* nu-i vom pute, — dar' nici că ne dăm osteneala, — să-i abatem dela ale lor preocupate și nedrepte vederi; am ținut însă să preîntîmpinăm destrăbălarea și demoralizarea poporului, care hrănit cu astfel de neadevăruri lesne se poate induce în credință greșită și se poate înstrăina de către organele bisericii noastre. Aceste motive de interes curat național-bisericesc ne-au condus pe noi la darea răspunsului nostru.

Nici nu ne-am înșelat în judecata noastră față de »loiala« redacție a *Tribunei Poporului*; căci nici de publicarea răspunsului nostru, ba nici chiar de vre-o încunoștințare nu ne-a învrednicit. Să-i fie de bine! Numai după-ce am cerut deslușiri asupra acestei proceduri prejudicioase dela »Tribuna Poporului«, în nrul de astăzi, în posta redacției, ni-se impune ca să tăcem, — să vorbească cel pe care-l doare.

Noi, subscrișul comitet parochial simțim că noi suntem cei loviți, prin urmare *dureza* este a noastră; am așteptat prin urmare publicarea cu atât mai virtos, cu cât noi nu ne simțim nici îndatorați, dar' nici chemați ca să oferim *persoane* cu cari să se certe *Tribuna Poporului*, perzând astfel din vedere cauza înșasi.

Încredințați deci despre necualificabila ținută a purtătorilor de adevăr și dreptate (??) dela »Tribuna Poporului«, ca totuși on. public se poată afla că pe noi ne doare asemenea manevră nejustificabilă și condamnabilă din partea unui jurnal românesc; și ca să se poată convinge on. public, că numai din interes pentru restabilirea adevărului insistăm la publicitate, — venim respectuos a cere ospitalitatea »Tribunei« pentru a ni-se publica răspunsul refuzat de »Tribuna Poporului«, după-cum urmează:

În nrul 11 din 16/28 Ianuarie a. c. al »Tribunei Poporului« se plânge un »Fabrician«, că protopopul nostru a adus treaba într'acolo, că în comitet a lăsat să se aleagă numai măiestri cu puțină carte, ear' pe cei inteligenți, cari erau mai nainte membri în comitet, i-a alungat. Acum, mai de curând apoi, la îndeplinirea postului vacant de capelan temporal în *Fabricul-Timișoarei*, încă înainte de alege, știind protopopul actual că cel odată ales, *I. Nicorescu*, a competit acum de nou, — ar fi chemat pe membrii din comitet unul câte unul acasă la sine indemnându-i să nu candideze pe recurentul *I. Nicorescu* și totdeodată ar fi influențat candidarea și alegerea favoritului seu *Iosif Mateiu*, teolog absolut din Ligeth.

Mai departe afirmă »Fabricianul«, că luând știre sinodul despre necandidarea numitului *I. Nicorescu*, nici nu s'a prezentat la sinod, care n'a fost ca un sinod, ci ca o batjocură.

Tot așa afirmă, că protocolul comitetului l'a făcut protopopul singur acasă. În fine apoi oftează amar că: »pecat de *Nicorescu*«.

Acum, după-ce am arătat afirmările mai sus înșirate ale »Fabricianului«, — venim noi subscrișii ca cei competenți în cauză a le declara toate de pure neadevăruri și calumnii — și până atunci, până-când faimosul »Fabrician« nu le va pute adevări — îl declarăm pe el de un intrigant, de o persoană reuțicioasă și de un calumniator.

Ca publicul se poată fi bine orientat și convins despre candidarea recurentilor, alăturăm protocolul comitetului în copie legalizată, rugând on. redacție să-l publice în întregul seu cuprins, și declarăm serbătorește, că protocolul comitetului, nu cum afirmă »Fabricianul«, acasă la dl protopop a fost făcut, ci dictat a fost notarului în fața noastră de însuși președintele comitetului parochial. Când s'au cetit și censurat recursurile respectivilor recurenți, predate de p. o. domn protopop *Dr. Traian Putici*, dl protopop s'a retras cu totul dela masa presidială și nu s'a amestecat de loc în această afacere; și pe lângă toate-că a fost invitat și rugat de comitet ca să-și dea părerea, a răspuns că nu se amestecă în afacere și că dă curs liber voinței comitetului, a-și aduce concludul, — apoi după-ce va auzi votul comitetului se va pronunța și dînsul, conform dreptului ce i-l asigură statutul organic și regulamentul.

Tot așa neadevăr este aceea, când »Fabricianul« afirmă, că membrii comitetului actual unii câte unul au fost chemați la p. o. domn protopop acasă, — care i-ar fi îndemnat să nu candideze pe *I. Nicorescu*. Măcar din cari nu s'a candidat respectivul se ved apriat din protocolul comitetului mai sus pomenit și alăturat.

Că a stat și stă și acum sub rigora s-lui 20 din regulamentul, — însuși respectivul recurent *I. Nicorescu* a recunoscut-o în recursul seu către comitetul parochial, exprimându-se că: »la casa dăcă va deveni earăși ales de capelan temporal în *Fabricul-Timișoarei*, va restitui comunei bisericești spesele cauzate cu ocaziunea deschiderii concursului și alegerii sale dîntăi». Aceste motive deci nu sînt »de patie«, cum zice »Fabricianul«, ci sînt motive basate pe regulamentul statutului organic, pe care dînsul ca om cu carte se vede că nu l'a cetit.

Ce privește afirmarea »Fabricianului«, că știind membrii sinodului parochial mai dinainte, că *I. Nicorescu* nu va fi candidat, n'au venit la sinod; căci aceea-ce s'a ținut, numai sinod nu s'a putut numi, căci a fost o batjocură, — declarăm, că ședința sinodului electoral a decurs în deplină ordine, cu perfectă libertate, garantată de statutul organic și regulamentul pentru parochii, și că ce susține »Fabricianul« — e pur neadevăr.

Sinodul electoral s'a deschis și ținut după dispozițiunile prescise. După-ce s'a cetit protocolul comitetului de candidare, precum și motivele privitoare la cei respinși dela candidare, președintele sinodului provoacă sinodul, că dacă are cineva vre-o observare — să i-o facă. Nefăcându-se nici după trei provocări și după un restimp de vre-o 5 minute nici o observare, — s'a pures la votisare, al cărei rezultat se poate vedea din protocolul sinodului.

On. redacțiune dela »Tribuna Poporului«, stă în nemijlocita a copiere de Ven. Consistor din Arad. În te de a den în publicitate scrierea »Fabricianului«, și-ar fi putut lua deci înfățișare, ba și convingere din actele electo le despre starea lucrului, și așa ar fi put jura frecări, cari numai din șebunare și ură personală se fac.

În fine încheiem cu declara: că noi pe intrigantul și calumniator »Fabricianul« nu-l ținem demn d a-i mai reflecta cătă vreme stă ascuns ub tuță. — Să ese afară cu numele: apoi îi vom descrie fidel biografia, fi om face plăcerea să mai stăm cu el de vorbă.

N. Gherdan,

preș. comitetului parochial

Traian Lungu m. d.

notarul com. par.

Petru Albu m. p.

George Carte m. p.

Dimitrie Maniu m. p.

George Crestanescu m. p.

Petru Toader m. p.

Eutimie Milutin m. p.

Ioan Ursulescu m. p.

Savu Adamescu m. p.

Ghenadie Ruian m. p.

Pavel Olariu m. p.

membri ai comitetului parochial

Eată acum procesul verbal despre candidare:

Protocol

luat în ședința a IX-a extraordinară a comitetului parochial, ținută în *Fabricul-Timișoarei*, la 12/24 Dumvrie 1898, fiind de față prea on. domn protopresbiter: Dr. Tr. Putici.

Prezenți: Nicolae Gherdan, președinte; Traian Lungu, notar; membrii: George Carte, Petru Toader, Dimitrie Maniu, Petru Albu, George Crestanescu, Ioan Ursulescu, Savu Adamescu, Eutimie Milutin, Pavel Olariu și Ghenadie Ruian.

Obiectul: Stabilirea listei candidaților la capelania temporală dela f. Ilie de aici.

Nr. 52.

Președintele constatând că sînt membri în număr recerut, încât comitetul par. e capabil de a aduce hotărîre validă — deschide ședința.

Prea on. domn prot. arată, că în urma concursului publicat în nrli 45, 46 și 47 ai foi diecesane »Biserica și Șeala« din a. c. pentru deplinirea capelaniei temporale dela Sf. Ilie de aici, au ntrat în termin legal recursse dela:

1. *Iosif Mateiu*, teolog abs., Ligeth.

2. *Teodor Ioaneș*, paroch, Bencecul-rom.

3. *Ioan Nicorescu*, paroch, Jabar.

4. *Nicolae Draganca*, preo, Cil.

5. *Ignatie Mara*, preot, Buncel-rom.

6. *Nicolae Roman*, paroch în Căinelul-de-sus, — deci prezentând recursse și toate adnexele lor, și predându-le președintelui comitetului parochial provoacă comitetul par. ca să le censeze, și apoi să se pronunțe asupra sindădărei recurenților.

Comitetul parochial, prin ntarul seu, cetind în ședință toate recurssele și adnexele recurenților, după o examinare scrupuloasă enunță următorul

Conclus:

În unanimitate trece în lista candidaților pe recurenții *Iosif Mateiu* teol. abs. în Ligeth și pe *Teodor Ioaneș* paroch în Bencecul-rom.

În unanimitate exchide din lista candidaților pe *Nicolae Draganca* Ignatie Mara și *Nicolae Roman*.

Pe *Nicolae Draganca*, preo în Cil îl exchide din motivele sale, dar' nici însuși nu s'a arătat în sf. biserici de aici; pe *Ignatie Mara*, preot în Binea îl exchide din motivul, că nu s'a prezentat ca recurent în sf. biserică de aici, ear' în fine pe *Nicolae Roman*, paroch în Căinelul-de-sus, îl exchide din motivul, că fiind dînsul din archidieceză, n'a produs litere demisionale.

Cu 10 voturi, contra 2 voturi, comitetul parochial exchide dela candidare și pe concurentul *Ioan Nicorescu*, paroch în Jabar, din motivul, că numitul paroch în Februarie 1896 a fost ales, cu excepțiune de un unic vot, cu toate celelalte voturi de către sinodul parochial de aici la acest post de capelan temporal, care alegere s'a și ținută și de către Ven. Consistor, ear' numitul paroch, fără nici un motiv plausibil a renunțat, a abzis, și nu numai n'a primit alegerea, cum se vede în protocolul ședinței acestui comitet, ținută în 30 Iunie 1896, dar' pus și în cale de disciplină, n'a căutat să reguleze conform §. 20 din regulamentul pentru parochii, — unde se zice »că cel ales și aprobat este dator să primească postul, ear' refuzând aceasta se judecă la rebonificarea speselor de alegere, și se pedepsește pe cale disciplinară cu o amendă crespunzătoare în favorul vre-unui fond», — nici partea aceasta dispoziționară, și recunoaște însuși în recursul seu, că n'a regulat-o, ci se leagă a o împlini, dacă se va alege de nou. Deci în consecință și în considerare, că comitetul parochial nu poate fi aplecat se între cu nici un recurent în togmă, după-ce numitul concurent a despectat încrederea

aproape unanimă, ce a pus-o parochia în d-sa când l'a ales în Februarie 1896, nici parochia nu-l mai află demn de a-l candida de nou.

Astfel, cu consensul expres al p. o. domn protopresbiter tractual, lista candidaților se stabilește:

1. *Teodor Ioaneș*.

2. *Iosif Mateiu*.

Cu aceste ședința s'a încheiat și protocolul s'a subscriș. D. u. s. Gherdan m. p., președinte. Traian Lungu, m. p., notar. Consimțesc: Dr. Tr. Putici, m. p., protopresbiter.

Această copie e asemenea întru toate protocolului original, prin această întăresc. În *Fabricul-Timișoarei*, 28 Ianuarie 1899.

Traian Lungu,

notar.

Cronica zilei.

Sibiu, 21 Februarie n.

Serata musicală-declamatorică.

Pentru serata musicală-declamatorică, care e fixată pe *Vineri* în sala dela »Gesellschaftshaus«, se arată în toate cercurile societății sibieni cel mai viu interes. Știrea adusă ieri, că au să participe la serată iubitori de artă din toate părțile societății, se adeverește și prin împrejurarea, că în modul cel mai amabil au promis concursul lor doamna locotenent *Allina*, domnișoara *Grethe Fritsch* și *Bertha Binder*, precum și corul mixt al *Reuniunii de muzică română*. Un detașament al excelentei noastre musice militare se va produce sub conducerea personală a dlui dirigent *Mazalik*.

Vînzarea билетelor se începe de *Joi*, în 23 l. c. înainte de amiază. Dl librar *G. A. Seraphin* a binevoit a lua asupra sa sarcina vînzării lor. Placatele și programele, ce se vor distribui în seara reprezentațiunii, vor aduce punctele detalate ale seratei. După informațiile noastre, programul va fi pe cât de bogat, pe atât de atrăgător.

Hymen.

Dl *George Spătecean*, învățător și d-șoara *Amăda Pop*, își vor sîrba cununia Duminecă, în 26 Februarie st. n. a. c., la 3 ore p. m., în biserica gr.-cat. din *Benic*.

Criminalul nevinovat, romanul pe care în numărul de azi începem a-l publica, e cel mai de efect și mai de valoare dintre toate romanele lui *D'Annunzio*, — romancierul cel mai popular al Italianilor, — ear' numărul acestora e mare.

Cu romanul acesta s'a întemplat în Paris ceva de necerut: în literatura romancieră franceză, bogată, dar' exclusivistă față cu produsele străine, traducerea *Criminalului nevinovat* a produs foarte mare senzație. Publicul îl cumpără și cetia cu atăta interesare, ca-șicum ar fi fost vorba de vre-un roman original de al lui *Zola*, ear' presa franceză atât de mult s'a ocupat cu critica-re și critisarea lui, căt în urmă s'au luat la adevărată pârăială publicistică. O parte saluta pe *D'Annunzio* drept fenomen pe terenul literaturii romaniere, ear' partea contrară se trudia să scoată la iveală, că *D'Annunzio* întreagă această operă senzațională a plagiat-o dela un romancier francez de rang infim. Cearta Parisienilor, gloriificarea și hulirea romanului a trecut și la publicul englez și la cel german, așa că »Criminalul« produse în apus (mai în anii trecutii) adevărată — resmirită *D'Annunzio* și rînd pe rînd fu tradus în limbile acestor popoare.

Cetitorilor nostri — cărora li-l oferim toamă pentru interesul ce i-l-a dat altă lume — le va pără totuși curios acest roman. El se deosebește de romanele de rînd, și de toate romanele obicinuite a se ceti la noi. Însine am hesitat să-l publicăm, ori ba? Pentru-că abstrăgînd dela unele excepțiuni de formă, însuși fondul romanului lasă cetitorului nedumeriri...

Dar' de aceste nedumeriri nu vom să crufăm pe nime. Cel puțin va da multura de gîndit.

Traducerea romanului e făcută de dl *Aurel Trif*, azi în temnițele Seghedinului, unde își împlinește osînda ca un adevărat criminal nevinovat.

»**Timișana**«, institut de credit și economii, societate pe acții în Timișoara, își va ține adunarea generală la 2 Martie în localul institutului. Din raportul anual ce am primit amintim, că »Timișana« are: capital social 280.000 fl., fonduri proprii 55.518 fl., depuneri spre fructificare 521.083 fl. 39 cr. Imprumuturi a acordat în sumă de 1.010.046 fl. 76 cr. Profit curat 34.912 fl. 61 cr., din care va solvi 7 1/2% dividendă și pentru scopuri filantropice 1000 fl.

Asentarea. În luna viitoare trebuie să se înceapă asentările și țeara încă tot în situația de *ex-lex* se află. Cu toate-că până acum s'au făcut trebuincoasele pregătiri și ficiorii au fost și înștiințați să se prezente, primăriile comunale sînt în mare perplexitate, căci nu știu ce au să facă la vremea asentărilor. Întreabă în dreapta și în stînga, dar' chiar și vicecomișii nu pot să le deie răspuns, decăt — să aștepte, să vadă cum se vor desvolta lucrurile, căci în situa-

ția de ex-lex asențări nu se pot ține. Nu e exclusă posibilitatea, că de astădată asențările vor fi suspendate.

Mântuirea unei bănci. Am amintit deja, că banca din Lemberg a ajuns aproape de faliment. Se vestește acum că prințul Sangusco, fostul guvernator din Lemberg a oferit băncii 1 milion fl. ca să scape de faliment. Totodată a promis, că în cercul cunoscuților sei va mai colecta pentru bancă 1 milion fl. și cu sumele acestea apoi banca își va și putea regula încălțările afaceri.

Apa Dunărei crește mereu. La Budapesta e deja de 240 cm. (cu 20 cm. a crescut). Conform raportului oficial, începând de la Comarom până la Neoplața apa e în creștere, ear' dela Neoplața în jos scade câte puțin. Atât pe Dunăre, cât și pe riurile laterale nu se mai află ghiță, ceea-ce face posibil ca în curând să se înceapă navigația completă.

Din Sant-Ana-nouă se scrie, că o deputație de 20 s'a dus la deputații Barabás și Wittmann ca să-i roage să intervină ca *miliția să fie odată rechemată din comună*. Cercetările se continuă și s'ermanii locuitori pe lângă alte nevoi mai trebuie să susțină și miliția ce li-s'a pus după cap.

La photoplasticul dlui K. Metter (strada Cisnădiei) este al 6-lea ciclu, cu următoarele vederi interesante: Până Mercuri seara Italia (Veneția, Milano, Turin, Florența și Roma). Joi și până Duminecă (23-26 Februarie) Bosnia, Herțegovina și Dalmatia. În săptămâna viitoare: Tragedia din Geneva și călătoria în Africa. Photoplasticul e deschis zilnic dela 4-9 ore.

O idilă. Din St-Petersburg se telegrafează, că contesa Wlanov, una dintre cele mai frumoase dame de curte, a fugit cu un lacheu. Faptul acesta atât de mult a indignat pe părechea Țarului, încât imediat a demandat să steargă pe îndrăgostita contesă din cartea de aur a aristocraților. Cărările pe care a apucat părechea cea nouă nime nu le știe încă.

Reclamă fin de siècle. În Calcutta un mare hoț a fost condamnat la spânzurațoare. În momentul când era să-l conducă gădele la locul de perzare a venit un domn și cu permisiunea ce o avea dela guvernator a spus ceva hoțului la ureche, care la urmă a zis: »Adeca ne-am învoit. Urmașii mei vor primi dela d-ta 1000 funți sterlingi.« — »Da, de sigur, a răspuns străinul. — Hoțul a fost condus apoi sub spânzurațoare, dar înainte de momentul executării, cerându-și permisiune s'a întors spre public și cu glas de stentor a strigat:

— Voi câți sunteți aici să știți, că ultimul meu cuvânt este, că: *cea mai bună chocoladă se capătă la firma Williamson Reunedy & Comp. în Londra!*

Pungași ca societate pe acții. Gendarmeria din Arad a descoperit o specială societate pe acții. De mult timp vânzătorii dela firgurile din jurul Aradului se plâng că mereu li-se fură din mărfuri.

După multe cercetări gendarmeria a descoperit tovarășia hoților care era organizată ca și o societate pe acții. Fiecare membru aducea marfa furată în biroul central, unde direcțiunea împărțea prada după merit și după prestațiunile membrilor. Intre cei 27 »acționari« sunt 10 femei. Societatea de sigur va liquidă, căci pe lângă altele până acum nu credem să aibă statute aprobate de ministru.

Din major — profesor. Foia oficială din Austria publică o interesantă denumire. Anume Monarchul a denumit pe majorul în retr. Henrich Hartl de profesor la catedra de geodesie la universitatea din Viena. Hartl și-a câștigat merite neperitoare la institutul geografic militar, unde a lucrat până la finea anului trecut.

Un tablou de al lui Rafael — cinst. Un antichar din Paris având lipsă de o ramă mai mare a mers la un măgar să o comande. Din întâmplare măgarul avea aruncat în un colț un tablou mare cuprins în ramă, care numai bine se potrivea trebuinței anticharului. A plătit-o cu 2 frci și ajuns acasă rama a întrebuit-o, ear' mângiul tablou l-a aruncat și el într'un colț. Un pictor văzându-l l-a cerut dela antichar și acasă apoi l-a curățit, căci tabloul era o variantă dela »Adam și Eva« a lui Rafael. Anticharul imediat l-a vândut cu 80.000 fr. ear' cel care l-a cumpărat l-a vândut mai departe cu 200.000 franci. Auzind de asta măgarul s'a dus și cerând îndrăgostit, dar' anticharul nici n'a stat cu el de vorbă. Măgarul l-a imprecusat și acum amândoi așteaptă tremurând sentența.

Contra influenței. Acum când boala influenței bătute în mare măsură e binevenit sfatul ce-l dă o foaie specială medicală care spune, că cel mai bun medicament contra influenței este *thea de mere*. Mărul trebuie îmbucătățit în o ceașcă peste care se varsă apă și apoi se ferbe și thea mântuitoare e gata. În ori-ce vreme se poate bea; cei cari au mari ferbințeli să iee tot la câte

o jumătate de cias câte o ceașcă de thea — care de altfel e leac bun și contra tusei.

Precupeța indignată. Că precupețe nu se simt binecând nu se ceartă — asta toată lumea o știe. E mai rar însă casul când și cearta precupețelor dă de lucru tribunalului. În Budapesta însă s'a întâmplat și aceasta. Precupeța Doboz Erzi nu de mult se apucase de ceartă cu o colegă de a ei și în gura lor s'a sculat toată strada. Polițistul Franyó a mers să le îndrume la ordine. Precupeța Doboz însă atât de mult s'a indignat că polițistul are »obraz-nicia« se o conturbe, încât a luat lingura cea mare din smântână și a sburătărit-o în păzitorul ordinii. Toată strada a ris văzând cum smântâna își face calea triumfală pe uniforma polițistului. Dar' tribunalul n'a luat lucrul de glumă și a pedepsit pe precupeța cu *două luni închisoare* — pentru atentat contra persoanei oficiale.

Știri mărute. În ținutul orașului Kaisersstuhl (lângă Karlsruhe) a fost un puternic cutremur de pământ.

— Kormos Géza, student jurist s'a împușcat — pentru-că nu putea ajunge la nimic în lumea asta.

— Notarul de tribunal Balogh Béla din Alba-Iulia a dispărut fără urmă. Il curentează poliția.

— Învețătorea Matilda Vraniczányi din Zimony s'a aruncat în Dunăre și a dispărut în undele călătoare.

— În Laibach din nou a fost cutremur de pământ. Pagube de astă-dată nu a făcut.

VIAȚA SOCIALĂ.

»România-Jună«.

Societatea academică soc-literară »România-Jună« are onoarea a invita la *petrecerea cu dans*, ce va avea loc Sâmbătă, în 4 Martie st.n. a. c., sub protectoratul Excelenței Sale dlui Nicolae Dumba, consilier intim al Maiestății Sale etc. etc., în sala festivă Hotel Continental II, Praterstrasse 1 (Întrarea Taborstrasse). Viena, în Februarie 1899. Începutul la 9 ore seara. Damele; Toiletă de soirée ori costum național român. Domnii: Toiletă de bal. Bilete se pot procura din 2-4 Martie în Hotel Wandl I, Petersplatz, dela orele 10-12 a. m. și 2-6 p. m. Bilete de intrare 2 fl., de familie 6 fl.; pentru studenți 1 fl. Venitul curat e destinat fondului societății »România-Jună« spre înființarea unui alumneu.

Comitetul: Preș. de onoare: prof. Nicolae Teclu. Comitetul de dame: d-soarele: Miți Altmann, Regina Blum, Cilly Brodsky, Ecaterina Cimponeriu, Elsa Diamand, Hilda Harpi, Anna Hașca, Elsa de Heldenberg, Aglaia Lupu, Natalia Otto, Adelina Piso, Olga Popovici, Elena Safrano, Irina Teclu, Emma Truxes, Leopoldina Truxes, Gina Truxes, Mary Witte.

Comitetul de domni: Marius Sturza, president; Aurelian Turcan, vicepresident; Mihai Popovici și Bogdan cav. de Pruncel, secretari; Nicu Dracinschi, cassar; Nicu Bacinschi, Gavril Barbul de Bucium, Adrian Bodnărescu, Dr. Isidor Bodea, Octavian Coca, Alexandru Crăciunescu, Corneliu Crăciunescu, Dr. Octavian Gheorghian, Dr. Nico Haeman, Dr. Victor Hndey, Ricard Linco, Constantin Mândrilă, Eugen Muntean, Traian Păscuțiu, Titu Perția, Dr. Alexandru Popa, Dr. Lazar Popovici, Orest Procopovici, Octavian Proștean, Dr. Victor Roșca, Aurel de Sanciari, Traian de Sanciari, Ilarion Sasu, Eugen Simionovici, Guilelm Șorban, Dimitrie Turcan, Dr. Nicu Turcan, Alexandru de Vaida-Voevod, Mihai Voloșencu.

ECONOMIE.

Falimente în 1898. Judecătoriiile din Ungaria au exers 507 concursuri în decursul anului trecut. Acest număr e îngrozitor de mare, dacă luăm în considerare, că în anii trecuți abia au fost jumătate atâtea concursuri. Cele mai multe concursuri au fost în luna Ianuarie (65) și în Iunie (51). După diversele ramuri de economie, concursurile se împart: la negoț 375; la clasa industriei 53, dintre care 40 au fost la meserie și numai 5 la marii fabricanți. La întreprinderile aparținătoare de agricultură au fost numai 7 concursuri (4 proprietari și 3 arăndași). La întreprinderile obligate la publicarea bilanțului, s'au vin 6 concursuri; 1 bancă și 5 însoțiri de consum. Au mai ajuns apoi în concurs: 2 advocați, 2 oficianți, 1 medic, 1 apotecar și 1 notar public.

În anul trecut apoi s'au ridicat 438 concursuri, dintre care la mai bine de 100 nu s'a aflat nici o avere, ear' vre-o 200 s'au isprăvit cu împărțirea averei între creditori.

Stațiuni telefonice s'au organizat la oficiul postal și telegrafic din Ofenbata și Sălciva-de-jos, în comitatul Turda-Arieș.

Știre îmbucurătoare pentru cei de pe Câmpia-Ardealului. Trenul personal dela M-Ludoș la Cucerdea, din Maiu începând, va circula de 3 ori pe săptămână și dacă vor fi pasageri va circula și zilnic.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

»Enciclopedia Română«, editată din însărcinarea și sub auspiciile »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, de Dr. C. Diaconovich.

A apărut fasc. XIII. al acestei mari publicațiuni, cuprinzând articolele Docan-Emeri, la olaltă peste o mie. Și de astă-dată putem remarca o lungă serie de articole de deosebit interes românesc. Amintim între altele biografiile: Doda, Donici, Dora d'Istria, Dorobant, Dosofteiu, Drăgescu, Drăghiceanu, Drăghiescu, Dragici, Droghi, Duca, Dudesu, Dulfu, Dumba, Dumbrava, Dunca, Eliade (Evolescu), Elisabeta reg. (T. Maiorescu); apoi art. istorice: Dorobanți, Dozsa (Trăila), Dragoș (D. Onciul), Egiptul arheol. (Antonescu T.), musica egipt. (T. Cerne); deasemenea găsim un bogat material de geografie: Dolj, Dorna, Dorohoiu, Drăgășani, Dragomirești, Dunărea (Iannescu). În fine mai amintim următoarele articole mai mari și mai interesante: Doina (Bărsan), Drama (Densușan), Domeniul Coronei (Robin), Durerea și Embrion (Vaschide), Educațiune (Velovan), Electricitate (Galucci), Emancipațiune (Floru), etc. Atât apariția regulată a fasciculelor, cât și îngrijirea cu care este condusă această mare lucrare, ne îndreptățește la speranța, că prima »Enciclopedia Română« va fi terminată de curând în condițiuni pe deplin mulțumitoare.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiu (depoziț general pentru România: E. Storck, București) și se primesc numai pentru publicațiunea întreagă. Prețul de prenumărare: pentru un tom broșurat fl. 10.—, compactat fl. 11.60 (în România lei 25.—, resp. 28.50).

Revista economică, numărul 2 a apărut cu următorul cuprins: Cuota de binefacere. Anul 1898. Calcularea intereselor. Legislațiune. Jurisdicțiune. Afaceri de contribuțiune. Comerț. Comunicațiune. Agricultură. Industrie. Afaceri de asigurare. Revista financiară. Cronică. Învețământ. Literatura economică. Tragerile la sorți în Ianuarie 1899. Bursa din Viena, Budapesta și București. Bursa de mărfuri din Budapesta. Inserțiuni.

Bibliografie.

»LIGA ROMÂNĂ« DESPRE

»LUPTELE ROMANILOR«.

»Liga Română« serie următoarele despre broșura noastră »Luptele Romanilor«:

»Tribuna« din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură »Luptele Romanilor«, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl Doctor Romanus.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult actualitatea, pe când lucrarea dlui Romanus îmbrățișează într'un breviar trecutul acestor lupte combinându-l cu actualitatea.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7-8 ani încoace. În aceasta residă nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grijă de a o feri de ori-ce balast plictisitor și a-i da o limbă aleasă. Așa, că expunerea întregă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și atractivă.

Aceste calități nouă vor face de sigur ca lucrarea dlui Romanus să fie prețuită pretutindenea. Mai ales în România, unde trecutul chestiei brasn silvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o și recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu garul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

»Nationalitatea«. Societatea noastră »Tipografia« a scos într'o elegantă broșură interesantul studiu de Max Nordau despre »Nationalitate«. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nsotri limbajul frumos în care »Rosmarin« al nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în »Tribuna« s'a publicat mai întâiu. Vorba era numai ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Această a împlinit-o »Tipografia« cănn a retipărit articoli din »Tribuna« în broșura de față. În estensiune de 40 pagini tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria »Tipografia« societate pe acțiuni în Sibiu.

»Tipografia«, societ. pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călințarul Poporului

pe anul comun 1899.

Dela 1848, (din prilejul aniversării al 50-lea).

Adunarea dela »Dumineca Tomei« în Blaj Andreiu Murășian, poetul anului 1848 (cu 2 ilustrațiuni).

Fabulă arabă.

Eu mîș, esc, și sînt Român, poezie de I. Dariu.

Țeară fără bătrîni, poveste de V. A. Urechia.

Anecdote.

Doineși icoane din lumea românească. (Limba, portul și moșia).

Doine și strigături populare: De pe Mureș; De pe Târnave; De pe Olt; De pe Someș; De pe Criș; Din părțile Năsăudului; Din Munții Apusenii; Din Bănat; Din Țeara-Oașului; Din Bihor; Din Bucovina, România (Oltenia și Moldova), Basarabia și Macedonia.

Revașul Nostru, cronica întâmplărilor din Septembrie 1897—Sept. 1898, se extinde pe 47 pagini, cu următorii subtitluri:

Causa națională, afaceri culturale, afaceri bisericiești, afaceri economice, frunțași român morți, dela frați, stări grele pretutindeni, etc.

Economic: Cum s'ajunge la mai bine? — Unele reguli pentru grija sănătății. — Povești.

De ris.

Tirgurile din Ungaria și Transilvania etc.

Ilustrațiuni.

1. Andreiu Murășianu, portret. 2. Casa în care s'a născut A. Murășianu. 3. Un băiaș român, din Bucium-Șasa. 4. Dela Stăna-de-Vale: Reședința și capela Episcopului Pavel. 5. Un român »mărginean« călare. 6. O Româneă din jurul Sibiuului. 7. O fetiță (coristă) din Bistrița. 8. O familie din Bănat. 9. O păreche tină din Suciul-de-sus (între Lăpuș și Cibele). 10. Un țeran român din Bănat. 11. Scenă din Seliște (l. Sibiu). 12. Dela Stăna-de-Vale: case de locuit pentru oaspeți. 13. Români din Șiria (l. Arad). 14. Dela Stăna-de-Vale: »Bisericiuța« (o stăncă). 15. — »Moara dracului«. 16. † W. E. Gladstone (portret). 17. † Prințul de Bismarck. 18. Împărăteasa-Regină Elisabeta.

În estan călințarul e cu o înțelegut coala mai voluminosă decât anul trecut, estinzându-se pe 143 pagini. Prețul însă e tot cel vechiu: 20 cr. plus porto postal 5 cr. A se adresa: »Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiu Strada Poplăcei 15.

»Libertatea«. Dl T. V. Păcățian a îmbogățit de nou literatura română cu o carte de mare valoare. Celebra scriere a lui John Stuart Mill, despre »Libertate«, publicată în coloanele foli noastre, a apărut acum și în broșură separată. Ne place a crede, că cei-ce au cetit în mici fragmente această admirabilă creațiune a unei minți adănc cugătătoare, se vor grăbi să procure cartea, pentru a pute ceti de nou ori-când mărețele idei ale lui Stuart Mill, acum în întregul lor. Exteriorul cărții e foarte plăcut; tiparul frumos și curat, ceea-ce face onoare »Tipografiei«, societate pe acțiuni în Sibiu. Cartea, compusă din 248 + XVI. pagini 8° — se vinde cu 1 fl. v. a. exemplarul (pentru România 3 lei) și se poate comanda dela »Librăria Tipografiei, societate pe acțiuni în Sibiu«, — strada Poplăcei 15.

Sosiți în Sibiu.

În 21 Februarie n. 1899 Hotel »Împărățul Romanilor«: Szenkovits, privatier din Ibașfaleu; Bayer, forestier sup. din Cărpășoara; Bacu cu soția, comptabil din București; Dr. Kados, medic de reg. din Făgăraș; Auner, inginer din Medias; Rohr din Seghedin, Szemes din Cluj; Teutsch din Brașov, Radosay, Jung, din Viena, Blau din Budapesta, comercianți.

Hotel »Neurhrer«: Fazekas din Makfalva, Deutsch din Șard, proprietari; Taag, comerciant din Brașov.

Hotel »Meltzer«: Onciul, neguțetor de lemne din Căneni; d-na Vernes, privatieră din Szabadka; Thalmann, preot din Reci; Brăileanu, comerciant din București; Negru, jude comunal din Mogoș; Popa, preot din Seliște.

Hotel »Habermann«: Caranfil, ospătar din Greblești.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 18 Febr.

Săminte		Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
		dela	până	dela	până
Grâu					
Bănățeneș nou	75	10.05	10.15	76	10.15 10.20
Grâu de Tisa	75	10.15	10.25	76	10.25 10.30
Grâu de Pesta	75	10.10	10.20	76	10.20 10.25
Grâu de Alba-Reg.	75	10.15	10.25	76	10.25 10.30
„ Bacica	75	10.25	10.3	76	10.35 10.40
Grâu ung. de Nord	75	—	—	76	— —
Săminte vechi ori noue		Soiul	Cualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
				dela	până
Săcăr		prima	70—72	8.05	8.10
Orz		de nutreț	60—62	6.10	6.40
„		de vinar.	2—41	6.70	7.50
„		de bere	44—46	7.70	8.50
Ovăș			39—41	5.55	5.60
Cucuruz (porumb)		bănăț.	—	5.55	5.60
„		de alt soi	—	5.50	5.55
Meiu			—	—	—
Hrișcă			—	4.27	4.60
Marfa pe termen.	Grâu	Mart-Apr.	9.72	9.74	
	„	Sept.-Oct.	71	8.7	
	Cucuruz	Mai-Iun.	4.6	4.87	
	„	Iulio-Aug.	—	—	
	Ovăș	Mart-Apr.	5.24	5.85	
„		Oct.	—	—	
roducte diverse		Soiul		Cursul	
				dela	până
Prețul per 100 chilograme	Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—	
	„	roșie	—	—	
	Oleu de rap.	rafinat	—	—	
	Uns. de porc	dela Pesta	56.—	57.—	
	Slănină	dela țeară	—	—	
	„	sventată	—	—	
	„	afumată	54.—	55.—	
	Său		—	—	
	Prune	slavon, nou	—	—	
	Lăctar	bănățeneș	—	—	
„	brută	—	—		
Miere	galbînă străcurată	—	—		
„	de Rosenau	—	—		
Ceară		—	—		

Cursul vîntii din Sibiu.

Din 21 Februarie n. 1899.

Hărto-monetă română	Camp.	9.44	vînd	9.49
Lire turcești				
Imperiali (15 R. aur)		19.—		19.10
Ruble rusești 100 a		126.75		127.25
Galbeni		5.64		5.61
Napoleon-d'ori		9.48		9.55
100 Marco germane		58.55		58.90
Livre sterling		12.25		12.05

Bursa de Budapesta.

Din 18 Febr. n. 1899.

Renta de aur ung. 4 1/2	—
„ „ 4 1/2	—
„ „ val. cor. 6 1/2	100.25
Imprumutul câșilor ferate ung.	121.50
Amortizarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	122.50
Amortizarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—
Bonuri rurale ung.	98.—
„ croate-slavone	99.—
Obligațiunile desp. regalilor	101.50
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Lezuri pentru regularizarea Țarei și Seghedin	140.—
Renta de hărto austriacă	102.50
„ de argint austriacă	102.25
„ de aur austriacă	128.50
Lezuri austriace din 1860	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Scrișuri fonciare ale institutului de credit și economii »Albina«	102.—
Argintul	5.68
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'ori	9.56
Mărci 100 imp. germane	58.95
London 10 Livre sterlingi	120.50

Bursa de Viena.

Din 18 Febr. n. 1899.

Renta de aur 6 1/2	122.20
„ „ 4 1/2	100.—
Imprumutul câșilor ferate ung.	122.—
Amortizarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	101.75
Amortizarea datoriei câșilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	98.—
„ croate-slavone	199.—
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Lezuri pentru regularizarea Țarei și Seghedin	150.—
Renta de hărto austriacă	102.45
„ de argint austriacă	101.80
„ de aur austriacă	128.50
Lezuri austriace din 1860	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—
„ de credit ung.	—
„ de credit austr.	—
Argintul	5.70
Galbeni împărătești	5.67
Napoleon-d'ori	9.55
Mărci 100 imp. germane	58.95
London 10 Livre sterlingi	120.50

Bursa de București.

Din 6 Febr. v. — 4 ore p. m.	Omas
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	99
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. Rural. conv. 6%	100
Imprumutul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
7%	—
Idem urbane 7%	—
2%	—
5%	106
—	82
Banca Națională (100 lei vârs. intr.)	146 87
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vârs.)	420
Soc. de Asig. Nat. (200 lei vârs.)	487
Soc. romz. de reasig.	118
Soc. rom. de con. (250 lei vârs.)	106
Oblig. Casei Penșunilor	280
Asig.	—

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.